דער אידישער זשורנאל

אונזערע וועכענטליכע בריעף פון ניו יארק

דער "ערשטער אידישער ארבייטער קאנגרעס" וואס איז דא אבגעהאלטען געווארען ענדע לעצטע וואך, האט איבער געלאזען נאך זיך אן עקעלהאפטען רוח. אייגענטליך איז די פערזאמלונג ניט געווען קיין "אידישע". און האט זיך אויך ניט אבגעגעבען מיט "ארבייטער פראגען". א פאאר מאכערס פון דער סאציאליסטישער פעדעראציע צוזאמען מיט עטליכע היגע יוניאן פיהרער, געטרייע באַיעס צו דער "פארווערטס" מאשין, איז נעבאך ניט איינגעגאנגען דאס לעבען. וואס א אידישער קאנגרעס אין פילאדעלפיא, אויף וועלכען זיי זיינען אויך געווען פערטראטען, האט קלאר און שטאלץ ערקלערט אז אידען דארפען זיין גלייך מיט אלע פעלקער און האבען זייער נאציאנאלע היים אין פאלעסטינא.

האט מען אזא "חוצפה" מצד "פאלאבאטישע אידען מיט זייערע פועלי-ציוניסטישע אונטערשטופער" ניט געקאנט אויף קיין פאל פערטראגען און מען האט זיך א נעהם געטהאן ארגאניזירען א להכעיס קאנגרעס. ווי ווייט חיטרע די דאזיגע חברה האט געארבייט, קאן מען ערשט זעהן פון דעם פאקט וואס זיי האבען אזוי גרינג אריינגענארט צו דיזען קאנגרעס אט טאקע די זעלבע פועלי ציון וועלכע מוזען נעבאך אימער טאנצען אויף אלע חתונות, אבער טאנצענדיג דיזען מאל האבען די פועלי ציון זיך גאנץ גוט אויסגעלונקען אז זיי דארפען שוין דאכט זיך פערזאגען א צעהנטען צו זיין נאך א מאל מחותנים מיט אזעלכע "ארבייטער פיהרער".

עס פערשטעהט זיך אז דיזער נאציאנאלער ארבייטער קאנגרעס האט ערקלערט אז אידען האבען קיין רעכט ניט אויף א נאציאנאלע היים אין פאלעסטינא, וועלכע דארף, לויט דער קרומער לאגיק פון די מייסטע גנאסישע צאן קדושים אויפ'ן קאנגרעס, זיין א נייטראלע רעפובליק וואו קיין פאלק זאל ניט האבען קיינע ספעציעלע פריווילעגיעס. מיט א מאיאריטעט פון כמעט 100 שטימען האט דיזער "אידישער ארבייטער קאנגרעס" פערווארפען א קאמפראמיס רעזאלוציע וועלכע איז געווען געשטיצט פון די פועלי ציוניסטען זשיטלאווסקי און צוקערמאן, און פון די גנאסען וולאדעק און אין אנפאנג פון צביונען. דיזע רעזאלוציע האט גישט מעהר ווי אנערקענט דעם פרינציפ אז אידען דארפען האבען א נאציאנאלע היים אין ארץ ישראל. דאס אפילו איז אויך געווען צופיעל פאר די אנטי-נאציאנאלע "נאציאנאלע אידישע ארבייטער".

ווען די פאלעסטינא פראגע איז אויפגענומען געווארען ביים סוף פון דעם "קאנגרעס", האבען כמעט אלע געשריען אז דאס איז די וויכטיגסטע פראגע וועלכע די פערזאמלונג דארף בעטראכטען. פארוואס אבער האט מען די פראגע געהאלטען פאר אזוי וויכטיג, אויב מען האט ניט געוואלט צוגעבען אז פאלעסטינא האט א ספעציעלע בעדייטונג פאר'ן אידישען פאלק? דער תירוץ איז א גאנץ פשוט'ער, מען האט אויף אזא אופן געוואלט נקמה נעהמען אן דעם אידישען קאנגרעס און זיינע "פיהרער, וועלכע האבען זיך אזוי איינשטימיג און ענטוזיאסטיש ערקלערט פאר א אידישע היים אין פאלעסטינא, און דערמיט געגעבען אזא פאטש אין פנים די גנאסישע פאלקס פערפיהרער.

די אונפערשעהמטסטע ראלע אויף דיזען קאנגרעס האט געשפילט גנאסע צביון וועלכע האט אנפאנגס געשטיצט די קאמפראמיס רעזאלוציע וועגען פאלעסטינא וועלכע איז אריינגעבראכט געווארען פון א מאיאריטעט פון דער רעזאלוציאנס קאמיטע. ער האט אפילו ערקלערט אז ער טהוט דאס ווייל ער איז ניט חלילה חושד די רעזאלוציע אז זי איז א ציוניסטישע, און אז נאך זיין מיינונג נאך מעגען אפילו אידען וועלען האבען א נאציאנאלע היים, מעהר ניט ער האלט ניט מיט די ציוניסטען אז עס איז מעגליך פאר זיי דאס צו בעקומען, איז דאך דאכט זיך גוט זיין?

האט אבער צביון שפעטער דערנעהן אן די מייסטע גנאסישע רעדעל פיהרער האלטען מיט סאלוצקין און זיינען יא חושד דער רעזאלוציע אין ציוניזם, וואס טהוט דיזער פאליטישען, אום מען זאל אויף איהם חס ושלום קיין חשד ניט פאלען אז ער ארבייט געגען די "מאשין"? דרעהט ער זיך גלייך איבער און ווען עס קומט צום אבשטימען, שטעלט ער זיך אויף און ערקלערט אז "אלס דעלעגאט פון דער סאציאליסטישער פעדעראציע" שטימט ער פאר דער מינאריטעט, אנטי-נאציאנאלע היים רעזאלוציע. אזעלכע האנדלונג האט ארויסגערופען ענטריסטונג ביי אלעמען אויפ'ן קאנגרעס, סאי ביי די פריינד, און סאי ביי די געגנער פון ציוניזם, און האט געוויזען אז מען קאן נישט נעמען ערנסט זיינע פרינציפיעלע ארויסטרעטונגען, אויף דער פלאטפארם און אין דער פרעסע. און קיינע פערזענליכע ערקלערונגען פון איהם וועלען ניט קאנען פארדעקען זיין פעררעטהעריישע ארבייט אויפ'ן קאנגרעס.

עס זיינען אויך אנגענומען געווארען, נאך לאנגע — פאטמאל עם הארצות'דיגע — דיסקוסיעס, רעזאלוציאנען וועגען בירגערליכע, פאליטישע און נאציאנאלע רעכטע, פאר די אידען פון פוילען און געגען אימיגראציאנס - בעשרענקונגען אין אמעריקא. אבער וואס פאר א ווערדע האבען זיי געהאט אין פערגלייך מיט דעם איין גרויסען "ערהאבענעם" ציעל פון קאנגרעס צו שטערען אין דער ווידער-אויפבויאונג פון א אידישער פאלעסטינא?

נאך גוט וואס די גויאישע פרעסע האט זיך ניט אומגעקוקט אויף דיזען אומגעלומפערטען להכעיס קאנגרעס און ניט געקראגען דעם פאלשען איינדרוק, וועלכע ביזע הערצער האבען געוואלט באשאפען אז די אידישע ארבייטער זיינען געגען א אידישע לאנד אין ארץ ישראל.

איידער די גנאסען זיינען געגאנגען איינרופען דיזען קאנגרעס וואלט עס ניט געשאדט ווען זיי וואלטען זיך פריהער באדיינקט וועגען נעמען אזא שריט און זיך געזאגט חלעבען עס זיינען פאראן יעצט וויכטיגערע פראגען פאר די סאציאליסטען פון דער וועלט, און הויפטזעכליך פאר די אידישע ארבייטער פון אמעריקא, צו בעטראכטען ווי די פראגע ווי אזוי מען זאל ניט דערלאזען אידישע אידעאליסטען אויספיהרען זייער שטרעבונג פאר א אידיש לאנד!

דאן וואלטען זיי אפשר זיך ניט געמאכט אזוי לעבערליך און פערהאסט אין די אויגען פון די אידישע מאסען.

* * *

דער שענדליכער ארויסטריט פון דעם "אנטי-אידישען ארבייטער קאנגרעס" בנוגע ארץ ישראל וועט זיכער האבען זייער שעדליכע ווירקונג אויף די סימפאטיען פון די אידישע מאסען צו די פועלע עקאנאמישע קעמפע, וועלכע די נויארקער אידישע ארבייטער פיהרען יעצט אן. עס געהן יעצט דא א זאון עס וועלע זדא נאר באלד זיין, סטרייקס אין די אידישע טריידס, גרעסערע און פיעל פערביטערטער ווי ווען עס איז פריהער אין זייער געשיכטע. און עס איז מעהר ווי זיכער אז די סטרייק פיהרער וועלען זוכען צו בעקומען די פינאנציעלע און מאראלישע הילף און שטיצע פון אלע פשוט'ע, סימפאטיש - געניינטע אידען.

און דאך טהוען זיי אלעס וואס זיי קענען נאר צו פערלירען די סימפאטיע פון דעם גרעסטען טהייל פון אידישען פאלק, און דער טרויעריג בערימטער ארבייטער קאנגרעס" איז ניט דער איינציגער ביישפיעל דערפון.

לעצטען דאנערשטאג ווען די אמאלגאמייטעד האט געוואונען איהר גרויסען זיעג נאך א לאנגען קאמף פאר א 44-שטונדען וואך און העכערע וויידזשעס האט זי נאר געמעלדעט וועגען דעם צום "פארווערטס" און עס ניט געפונען פאר נויטיג צו מעלדען צו די איבריגע נויארקער אידישע צייטונגען. עס איז זיכער אז טויזענדער - ניט - "פארווערטס' לעזער, וואלטען זיך אויך וועלען פרעהען מיט דעם זיעג פון אידישע ארבייטער פאר א בעסערן לעבען. אבער דער "פארווערטס" איז דאך צונויפגעבונדען מיט די יוניאן פיהרער אין איין גרויסע "מאשין" און דערפאר, אויב אידישע ארבייטער ווילען ערפאהרען וועגען די קעמפע פון זייערע ברידער, זיינען זיי ניט קראנק צו לעזען "אונזער פארווערטס"!.

* * *

צוויי טעג איידער די אמאלגאמייטער שניידער האבען געוואונען זייער סטרייק, זיינען 35,000 ליידיס - וועיסט מאכער פון דער "אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט ווארקערס יוניאן" ארויס אין סטרייק, אויך פאדערענדיג א 44-שטונדיגע ארבייטס-וואך, העכערע שכירות און אז די באסעס זאלען ניט האבען קיין רעכט אבצוזאגען אן ארבייטער גלאט מיר ניט דיר ניט, אדער פיליכט ווייל ער איז א יוניאן פיהרער. די סטרייקערס דיינקען זעהר שנעל צו געווינען, ווייל די אמאלגאמייטעד האט שוין אויסגעטראטען פאר זיי א וועג.

די היגע ענגלישע פרעסע שיינקט דעם ליידיס וועיסט סטרייק זעהר פיעל אויפמערקזאמקייט, דרוקענדיג יעדען טאג ערשטע פיידזש ארטיקלען אין עדיטארעלס וועגען דעם. מעיר היילאן זוכט צו זאמענצוברייגען ביידע צדדים. די מאנופעקטשורערס און די יוניאן פיהרער און שליכטען דעם סטרייק על פי נוסח ארביטריישאן.

עס איז אבער שווער פאראויס צו זאגען צו דאס וועט איהם געלינגען. דער קאמף איז זעהר א פערביטערטער און בעציהט זיך הויפטזעכליך אויף דער פראגע פון "דיסטשארדזשען" אן ארבייטער. די יוניאן טענה'ט אז אויב די באסעס וועלען האבען דאס אונבעגרענצטע רעכט אבצוזאגען אן ארבייטער, וועלען זיי דאס אויסנוצען צו באיקאטירען פון גע יוניאן מיטגלידער און וועלען דערמיט זיי געלינגען צו צוברעכען די יוניאן. אויב אין דעם פונקט זאל מען קענען איינגעהן אויף א סעטלמענט, וועלען שוין די איבריגע פאדערונגען פון די יוניאנס זיכער קענען ארבוטריהט ווערען.

$1.50 פאטייטעס $1.50

מיר האבען נאך 6 הונדערט זעק פאטייטעס אויף נעקסטע וואך צו פערקויפען צו בארגיין פרייזען, גאראנטירט ניט פארפרארען און ניט פארפוילט, אויך 10 טאן טשיקען פיעד געמישטע קארען, ווייץ, בארלי און באקוויט אין 25 פונט פאר א דאלאר, דעליווערט. מיר פערקויפען ביליגער ווי איבעראל. $3.75 פאר הונדערט

סמיטה און דובינסקי 29 סט. ענדרא סט.

טעלעפאן קאלעדזש 7235. פאר גראסערים $1.40 א זאק.

בלויז 2 טעג בלויז 2 טעג

איז נאך פארבליבען צו דעם גרויסארטיגען קאנצערט פון די בני יעקב בענעוו. סאסייטי וואו דער קעניג פון די חזנים

יאסעלע ראזענבלאט

וועט אויפטרעטען אין מאסעי האל

דינסטאג דעם 28-טען יאנואר 1919

צוזאמען מיט יאסעלע ראזענבלאט וועט אויך אנטהייל נעהמען דער וועלט באריהמטער פיאניסט וועלכער קומט ספעציעל פון ניויארק

פראפ. סטיוארד ראסס

ווי אויך אונזער טאראנטאר ליבלינג ווירטואז

מעקס פליישמאן

דיזער קאנצערט וועט בלייבען אין זכרון דעם היגען פובליקום פאר א לאנגע צייט.

טיקעטס זיינען נאך יעצט צו באקומען אין די פאלגענדע פלעצער:

מ. עלענבעג טרעזשורער 158 אגוסטא עוועניו פאן קאל. 4966

ל. פיינבערג 618 קווין סט. וועסט פאן קאל. 5929 קאלטער בראס. 193 קווין סט. וועסט. פאן ערל. 2792

מ. מילער 53 קעמעראן סט. פאן קאל. 4966

טיקעטס קענט איהר באקומען היינט א גאנצען טאג אין מאסעי האל

פארד פרייזען

די פאליסי פון דער פארד מאטאר קאמפאניע פון קענעדע לימיטעד צו פארקויפען איהרע קארס צו דער מעגליכסטער קלענסטער פרייז באשטעהענד, פון דער בעסטער קוואליטעט איז צו גוט באוואוסט עס זאלען זיך נויטיגען קאמענטארען, דעריבער, צוליעב די יעצטיגע אומשטענדען קענען קיין ענדערונגען ניט געמאכט ווערען אין די פרייזען פון פארדס קארס

Ford

ראנאבאוט	$ 660
טאורינג	690
קאופ	875
סעדאן	1075
סטענדארד טשעסיס	625
איין טאן טראק טשעסיס	750

די דאזיגע פרייזען זענען פ. א. ב. פארד אנטאריא

אלע פרייזען זענען אונטערווארפען א מלחמה טעקסט חוץ טראקס און טשעסיס

פארד מאטאר קאמפאניע אף קענעדע לימיטעד

פארד — אנטאריא

Ford Motor Company of Canada, Limited

FORD - ONTARIO

OPEN EVENINGS

11 P.M.-Saturday 11.30 P.M.

Phone Main 5515

SONG SHOP

Jerome H. Remick & Co

Proprietors.

127 YONGE-ST.

אויב איהר ווילט האבען

רעקארדס

האבען מיר זיי

א פאלשטענדיגער סטאק פון

וויקטאר רעקארדס

אלע פאפולערע בלעטלאך מוזיק 15 סענט א קאפיע, זיבען פאר $1.00.

אפען אין אווענט

זוכט דעם הונט טרייד מארק

יאסעלע ראזענבלאט

דער באריהמטער אידישער חזן

וועט אויפטרעטען היינט אווענט אין מאסעי האל

און וועט ווידער זינגען פאר אייך אין אייער אייגענער היים אויף דער וויקטראלא אזוי אפט ווי איהר ווילט, ווייל דער באריהמטער חזן האט געמאכט פיעל רעקארדס פאר "היז מאסטער וואיס"

90 סענט פאר 10-אינטשיגע אויף ביידע זייטען

ולירושלים און יאם פורקן	ראזענבלאט	17400
אמר רבי אליעזר און — זורע צדקות	ראזענבלאט	17448
יהי רצון ערשטער טייל און צווייטער טייל	ראזענבלאט	17449
ותערוב ערשטער טייל און צווייטער טייל	ראזענבלאט	17450

$1.50 פאר 12 אינטשיגע אויף ביידע זייטען

כל נדרי און אל מלא רחמים	ראזענבלאט	35312
מלך על כל העולם און . ועל ידי	ראזענבלאט	35325

אנדערע אינטערעסאנטע רעקארדס

אידישע מעלאדי (פידעל)	יאשא חפיז	74568
התקוה	גלוק-צימבאליסט	87296
אידישע באלאדע	גלוק-צימבאליסט	87276

וויקטראלאס פון $34 ביז 597. (פארקויפט פארלייכטע אפצאהלונגען אויב פארלאנגט). אויף אנגט א פרייע קאפיע פון אונזער 620 זייטיגען מוזיקאלישער ענציקלאפעדיע אין וועלכער עס געפינט זיך איבער 900 "היסמאדעזשעסטים, וואיס" רעקארדס

הערט זיי ביי יעדען ,,היס מאסטער'ס וואיס" דילער

פאבריצירט פון בערלינער גראם-א-פאהן קאמפאניע לימיטעד מאנטרעאל